

KARTA KURSU DLA STUDIÓW PODYPLOMOWYCH

NAZWA	Dydaktyka fizyki w gimnazjum oraz szkolne laboratorium fizyczne
NAZWA W J. ANG.	Didactic physics in junior high school and school physics laboratory.

PUNKTACJA ECTS*	6
-----------------	---

Zespół dydaktyczny : dr Dariusz Wcisło

OPIS KURSU (Cele kształcenia)

Uzupełnienie wiedzy z podstaw fizyki. Pokazanie roli i znaczenia fizyki w rozwoju cywilizacyjnym i społecznym. Przygotowanie do projektowania, organizacji i prowadzenia cykli lekcji tematycznych (wątków tematycznych) zgodnie z gimnazjalną podstawą programową z przedmiotu *Fizyka*. Przygotowanie do realizacji integracji międzyprzedmiotowej w ramach wątków przedmiotowych, z wykorzystaniem najnowszych narzędzi dydaktycznych i aktywizujących metod dydaktycznych przydatnych w nauczaniu przedmiotu *Fizyka* w szkołach gimnazjalnych. Nabycie umiejętności doboru, planowania i wykonywania szkolnych eksperymentów fizycznych i kierowania procesem wykonywania obserwacji i doświadczeń fizycznych. Nabycie umiejętności wyjaśniania zjawisk przyrodniczych obserwowanych w eksperymentach oraz w otaczającym świecie.

EFEKTY KSZTAŁCENIA

	Efekt kształcenia dla kursu	Efekty kształcenia dla studiów podyplomowych
WIEDZA	W1 Ogólna wiedza z zakresu metodologii badań w naukach ścisłych, współczesnej świadomości naukowej praw rządzących Wszechświatem oraz interpretacji zjawisk fizycznych.	P_W01, P_W02, P_W03
	W2 Znajomość wszystkich wątków tematycznych gimnazjalnej podstawy programowej z fizyki:	P_W01, P_W02, P_W03

	Efekt kształcenia dla kursu	Efekty kształcenia dla studiów podyplomowych
UMIEJĘTNOŚCI	U1 Umiejętność opisywania i interpretowania zjawisk fizycznych zgodnie z aktualną wiedzą fizyczną.	P_U01, P_U02, P_U05
	U2 Umiejętność planowania, prowadzenie, dokumentowania i opracowywania wyników prostych obserwacji i eksperymentów z zakresu fizyki.	P_U02
	U3 Umiejętność elementaryzacji współczesnej wiedzy fizycznej do poziomu możliwości intelektualnych ucznia szkoły gimnazjalnej dla wyjaśniania i opisu zjawisk zachodzących w otaczającym świecie.	P_U03

	Efekt kształcenia dla kursu	Efekty kształcenia dla studiów podyplomowych

KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Absolwent: K1 potrafi inspirować i organizować proces uczenia się uczniów, współdziałać i pracować w grupie przy organizacji przedsięwzięć dydaktycznych;	P_K01, P_K02, P_K04
	K2 rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie i propaguje tą ideę w społeczeństwie;	P_K01
	K3 dostrzega potrzebę systematycznego poszerzania i pogłębiania wiedzy poprzez korzystanie z czasopism naukowych i popularnonaukowych oraz innych dostępnych źródeł;	P_K03
	K4 rozumie społeczne aspekty praktycznego stosowania zdobytej wiedzy oraz związaną z tym odpowiedzialność.	P_K04

ORGANIZACJA									
FORMA ZAJĘĆ	WYKŁAD (W)	ZAJĘCIA W GRUPACH							
		A	K	L	S	P	EL		
LICZBA GODZIN	15		15	15					

OPIS METOD PROWADZENIA ZAJĘĆ

wykład, metody aktywizujące, ćwiczenia w grupach, laboratoria
dyskusja dydaktyczna, eksperymenty, metoda problemowa

FORMY SPRAWDZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole/praktyka ciała	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin	Inne	
W01			X	X	X		X			X		
W02			X	X	X		X			X		
U01			X	X	X		X			X		
U02			X	X	X		X			X		
U03			X	X	X		X			X		
K01			X	X	X		X			X		
K02			X	X	X		X			X		
K03			X	X	X		X			X		
K04			X	X	X		X			X		

TREŚCI MERYTORYCZNE (wykaz tematów)

1. Analiza podstawy programowej i wybranych programów nauczania, podręczników i zeszytów ćwiczeń do nauczania fizyki w gimnazjum. Uwzględnienie taksonomii celów.
2. Teorie i praktyki przygotowania konspektów lekcji fizyki- wprowadzającej nowe treści, powtórzeniowej, eksperymentalnej.
3. Rola wiedzy potocznej uczniów w nauczaniu fizyki w gimnazjum.
4. Najczęstsze błędy popełniane w procesie dydaktycznym nauczania fizyki.
5. Rola poprawności i jednoznaczności języka stosowanego w nauczaniu fizyki. Język komunikacji na lekcji fizyki a postępy uczniów w nauce. Nieprawidłowości merytoryczno-językowe jako źródło trudności w procesie nauczania-uczenia się. Przykłady.
6. Problemy związane z elementaryzacją wiedzy fizycznej w nauczaniu szkolnym. Przykłady.
7. Kształtowanie pojęć fizycznych na kolejnych etapach nauczania. Fazy wprowadzania pojęć. Wprowadzanie wybranych wielkości fizycznych z uwzględnieniem fazy konceptualizacji i poziomu rozwoju uczniów (gęstość, masa, siła, ciśnienie, szybkość, prędkość, przyspieszenie, natężenie prądu, napięcie, opór elektryczny, energia).
8. Rola eksperymentu fizycznego w nauczaniu szkolnym. Dydaktyczna funkcja eksperymentu. Rodzaje eksperymentów fizycznych. Metodyka wykonywania eksperymentów fizycznych. Przykłady wybranych eksperymentów fizycznych wykorzystywanych w różnych funkcjach dydaktycznych (poznawczej, ilustrującej, weryfikacyjnej, problemowej).
9. Nauczanie problemowe, możliwości zastosowania elementów nauczania problemowego na lekcjach fizyki. Pojęcie problemu (sytuacji problemowej) w dydaktyce. Typowy model lekcji problemowej z fizyki. Przykłady.
10. Rola zadań fizycznych w procesie operacjonalizacji i utrwalania wiedzy.

Treści szczegółowe:

Wykonywanie pomiarów.

Pomiar wielkości fizycznych, które mierzymy na co dzień, wartości siły ciężkości (ciężaru ciała), gęstości substancji oraz ciśnienia. Sporządzanie wykresów.

Właściwości fizyczne ciał.

Trzy stany skupienia ciał. Zmiany stanów skupienia ciał. Rozszerzalność temperaturowa ciał.

Opis ruchów.

Układ odniesienia. Tor ruchu, droga.

Ruch prostoliniowy jednostajny.

Wartość prędkości (szybkość) ciała w ruchu jednostajnym prostoliniowym.

Prędkość w ruchu jednostajnym prostoliniowym.

Średnia wartość prędkości (średnia szybkość) i jej wyznaczenie. Prędkość chwilowa.

Ruch prostoliniowy jednostajnie przyspieszony.

Przyspieszenie ciał w ruchu prostoliniowym jednostajnie przyspieszonym.

Siły w przyrodzie.

Rodzaje i skutki oddziaływań.

Wypadkowa sił działających na ciało. Siły

równoważące się.

Pierwsza zasada dynamiki Newtona.

Druga zasada dynamiki Newtona.

Siła oporu powietrza. Siła tarcia.

Siła parcia cieczy i gazów. Ciśnienie hydrostatyczne.

Siła wyporu i jej wyznaczenie. Prawo Archimedes.

Praca, moc, energia.

Praca mechaniczna. Energia w przyrodzie. Energia mechaniczna. Energia potencjalna i kinety

Zasada zachowania energii mechanicznej.

Przemiany energii w zjawiskach cieplnych.

Zmiana energii wewnętrznej przez wykonanie pracy.

Ciepły przepływ energii. Rola izolacji cieplnej.

Ciepło właściwe.

Przemiany energii w zjawiskach topnienia i parowania.

Drgania i fale sprężyste.

Ruch drgający. Wahadło. Fala sprężysta poprzeczna i podłużna.

Dźwięki i wielkości, które je opisują.

Badanie związku częstotliwości drgań z wysokością dźwięku.

Elektrostatyka.

Elektryzowanie przez tarcie i dotyk. Ładunek elementarny i jego wielokrotności.

Wzajemne oddziaływanie ciał.

Przewodniki i izolatory.

Elektryzowanie przez indukcję.

Zasada zachowania ładunku.

Prąd elektryczny.

Prąd elektryczny w metalach. Napięcie elektryczne. Źródła napięcia. Obwód elektryczny.

Natężenie prądu.

Prawo Ohma. Opór elektryczny.
Doświadczalne badanie połączenia szeregowego i równoległego odbiorników.
Praca i moc prądu.
Zmiana energii elektrycznej w inne formy energii.
Zjawiska magnetyczne i fale elektromagnetyczne.
Oddziaływanie biegunów magnetycznych magnesów oraz magnesów i żelaza.
Badanie działania przewodnika z prądem na igłę magnetyczną.
Elektromagnes i jego zastosowania.
Zasada działania silnika prądu stałego. Fale elektromagnetyczne.
Porównanie rozchodzenia się fal mechanicznych i elektromagnetycznych.
Maksymalna szybkość przekazu informacji w przyrodzie.
Optyka.
Źródła światła. Prostoliniowe rozchodzenie się światła.
Odbicie światła. Obrazy w zwierciadle płaskim.
Zwierciadła kuliste.
Przejście światła przez pryzmat. Barwy. Soczewki skupiające i rozpraszające.
Otrzymywanie obrazów za pomocą soczewek.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

GODZINY KONTAKTOWE - zajęcia dydaktyczne **45** godz.
Przygotowanie do zajęć **135** godz.

Całkowity Nakład Pracy Studenta $180/25=6$ pkt